

Ikt. szám: 222/15-21/2022

Heves Megyei Közgyűlés

Helyben

Tájékoztató

Heves megye gazdasági helyzetéről

Tisztelt Közgyűlés!

A Heves Megyei Önkormányzat felkérésére a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (3300 Eger, Faiskola út 15.) elkészítette Heves megye gazdasági helyzetéről szóló tájékoztató anyagát, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

A tájékoztatót a Vidékfejlesztési és Határon Túli Ügyek Bizottsága a 2022. szeptember 20-i ülésén tudomásul vette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara tájékoztatóját tárgyalja meg és fogadja el.

Eger, 2022. szeptember 22.

dr. Juhász Attila Simon

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

Dr. Barta Viktor
Heves Megye Főjegyzője

Heves megye 2021. évi gazdasági helyzetéről szóló tájékoztató

Eger, 2022. augusztus 4.

Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
Vezetői összefoglaló	4
Magyarország	4
Heves megye	5
Demográfia	5
Munkaerőpiac	5
Keresetek	6
Gazdasági szervezetek	7
Beruházás	7
Gazdasági ágazatok	8
Ipar	8
Turizmus	9
Kiskereskedelem	10
2022.évi gazdasági folyamatok	10
Heves megye 2022. 1. negyedév	10
2021-2022 átmenete, várakozások és kockázatok	12
Üzleti, fogyasztói várakozások (GKI)	16
Jelentősen nőhetnek a kis- és közepes vállalkozások költségei 2022-ben.	16
Energiaárak változásának kockázata	18
Gazdasági előrejelzés (MNB)	21

Bevezető

A 2019 végén Kínában kitört Covid-19-járvány 2020 március elejére világméretűvé vált, ami 2020 márciusában a kedvező, hazai gazdasági-társadalmi folyamatokat megtörte. A járvány zavarokat okozott a termelési és értékesítési láncokban, a munkaerőpiacokon, valamint megváltoztatta a gazdasági szereplők fogyasztási és beruházási döntéseit. A járvány világméretűvé válásával szinte teljesen leállt a légi közlekedés, visszaesett a turizmus, a vendéglátás, számos termelőüzem leállt.

2020 elején megváltozott az életünk, márciusra hazánkat is elérte a koronavírus okozta járvány, emiatt a kormányzat a terjedés megfékezésére számos korlátozó intézkedést hozott és a gazdasági szereplők is változtatásokra kényszerültek. Mindezek hatására a járvány a gazdaságot egy emelkedő pályáról térítette le. Az első hullám júniusra csillapodott le, a korlátozások többségét visszavonták, viszont **2020** szeptemberben a járvány újra lendületet vett. **2021-ben a gazdaság is kénytelen volt ismételtlen megtapasztalni az időszakonként újra és újra jelentkező járvány negatív hatásait.**

A magyar gazdaság 2021. évi pályája növekedési szempontból kedvezőbben alakult, mint amire a nyár elején módosított 2021. évi költségvetés számított. Ugyanakkor az egyensúlyi viszonyok a tervezettnél sokkal kedvezőtlenebbek lettek, az infláció és az államháztartás pénzforgalmi hiánya megugrott, a forint gyengült, a külső egyensúly jelentős passzívumba fordult. Az eltérés jelentős részben a világgazdasági folyamatok magyar szempontból kedvezőtlen jelenségeinek, így az energia-áremelkedésnek és az ezzel is összefüggő cserearányromlásnak, a chiphányban kicsúcsosodó globális ellátási zavaroknak is.

A járvány okozta válságból való kilábalás 2021-ben abban az értelemben megtörtént, hogy a magyar gazdaság GDP-termelése összességében meghaladta a járvány előtti. Ez már önmagában előrevetíti a növekedés lassulását.

Ezt valószínűsítette, hogy az egyensúlyi helyzet javítása szükségképpen a keresletöztönzés, ezen belül a lakosság számára kevésbé fájdalmas beruházások visszafogását igényli. A kormányzat több lépést tett ennek érdekében (például egyes beruházások halasztása), s a monetáris politika szigora is kezd érdemibbé válni a markánsabb kamatemelés, az állampapír- és vállalati kötvényvásárlás bejelentett megszüntetése formájában.

Vezetői összefoglaló

Magyarország

A járvány alatt is folytatódott Magyarország konvergenciája, az unió centrumtárségeivel szembeni fejlettségbeli lemaradás tovább csökkent, amit a KSH elnöke szerint jól mutat, hogy 2021-ben a GDP egy lakosra jutó vásárlóerő-paritáson számolt értéke Magyarországon 76 százaléka volt az uniós átlagnak, szemben a járvány előtti 73 százalékkal.

A gazdasági növekedés motorja az ipari termelés volt. Teljesítménye 9,8 százalékkal haladta meg az előző évit, és 2,2 százalékkal felülmúlta a két évvel korábbit is.

A járvány legnagyobb vesztesének tekinthető turizmus az egy évvel korábbi, rendkívül alacsony bázishoz képest 14 százalékos emelkedést ért el, de teljesítménye még így is 36 százalékkal elmaradt a pandémia előtti, 2019-es szinttől.

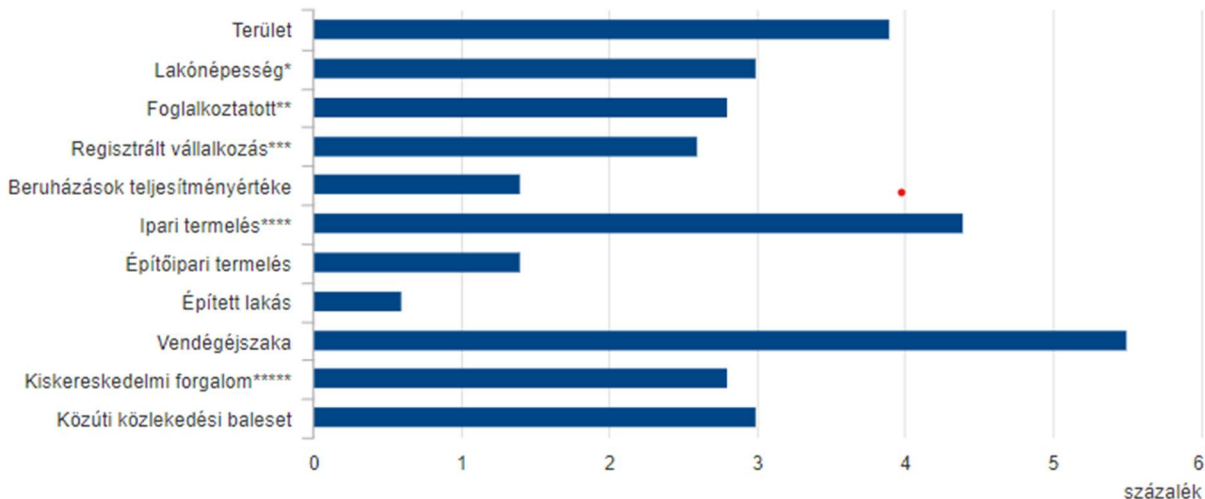
A korlátozások feloldásával együtt járó gazdasági konjunktúra és a megugró kereslet következtében növekvő nyers- és alapanyagárak, illetve termelői és szállítási költségek az ártermelő ágazatok kibocsátási árainak jelentős emelkedését okozták. Tavaly a mezőgazdasági termelői árak átlagosan 19, az ipariak 14 százalékkal magasabbak voltak az egy évvel korábbinál. Mindez a fogyasztói piacon is éreztette hatását: az infláció 2021-ben az előző évi 3,3 százalékos emelkedés után 5,1 százalékra gyorsult.

A járvány kedvezőtlen hatásai a munkaerőpiacot kevésbé érintették, mint a reálgazdaságot. A mind szélesebb körű átoltottság eredményeképpen az ősszel induló újabb hullám sem törte meg a munkaerőpiac lendületét, az év utolsó negyedévére a foglalkoztatottság rekordot döntött, 4 millió 580 ezer embernek, a 15-64 évesek 74,1 százalékának volt munkája. A munkanélküliség az év során 4,1 százalékra mérséklődött.

Folytatódott az emelkedő béркиáramlás a gazdaságban, a háztartások 4,4 százalékkal növelték fogyasztásuk volumenét, ezzel párhuzamosan megtakarítási rátájuk 2021-ben sokéves, 18 százalékos rekordszintet ért el.

Heves megye

A térség helye az országban
(Ország összesen=100,0%)

* 2022. január 1-jén. ** 2022. I. negyedévben. *** 2022. március 31-én. **** A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján. ***** A megyei és regionális adatok a csomagküldő és internetes kiskereskedelem, valamint a piaci és egyéb, nem bolti kiskereskedelem adatait nem tartalmazzák.

Heves megye gazdasági teljesítménye 2021-ben

Demográfia

Heves megye lakónépessége 2021. január 1-jén 292 ezer fő volt, mintegy 1500 fővel, 0,5%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

A megyében 2021-ben 2847 gyermek jött világra, és 5417 fő hunyt el. Az elveszületések száma 1,6%-kal, a halálozásoké 12%-kal több volt, mint 2020-ban.

Az elhunytak száma a koronavírus-járvány harmadik hulláma során, márciusban és áprilisban haladta meg a legnagyobb mértékben (72, illetve 43%-kal) a 2020. azonos havi értéket. Novemberben és decemberben viszont kevesebben hunytak el az egy évvel korábbinál.

A születések és a halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás 2570 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 28%-kal haladta meg a 2020. évit. A természetes fogyás év eleji népességre vetített értéke (8,8 ezrelék) alapján Heves a megyék között a kedvezőtlenebb helyzetűek között helyezkedett el.

Munkaerőpiac

2021 IV. negyedévében Heves megyében a 15–74 éves népesség 62,4%-a, 136 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé, számuk 1,5%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az aktivitási arány 3,9 százalékponttal elmaradt az országos átlagtól.

A munkaerőpiacon 131 ezer fő foglalkoztatottként, 5 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai átlagnál kisebb mértékben nőtt (1,1%-kal), a munkanélkülieké az országos csökkenéssel szemben emelkedett (13%-kal) 2020 IV. negyedévéhez képest.

A foglalkoztatási ráta 60,1%-ot tett ki, ami 1,3 százalékponttal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az arány elmaradt az országos átlagtól (63,8%).

A munkanélküliségi ráta 3,7%-ot ért el, ami 0,4 százalékpontos emelkedést jelentett az egy évvel korábbihoz képest. Az arány megegyezett az országos átlaggal.

A foglalkoztatottság és a munkanélküliség együttes emelkedése annak a következménye, hogy az inaktívák közül többen aktívan (foglalkoztatottként vagy munkanélküliként) megjelentek a munkaerőpiacon. A gazdaságilag inaktívák száma az egy évvel korábbihoz képest 4,9%-kal 82 ezer főre csökkent. A változás iránya az országossal megegyező volt.

Heves megyében az álláskeresők körének 2021 áprilisa óta tartó szűkülése az októberi megtorpanást követően az év végéig folytatódott, a decemberi zárónapon 11 ezer álláskeresőt tartottak nyilván. Számuk az országos átlagnál kisebb mértékben, 11%-kal csökkent a járvány első évére jellemző, egy évvel korábbi magas bázishoz képest, ugyanakkor 6,9%-kal meghaladta a 2019. decemberi értéket.

A pályakezdő álláskeresők száma (716 fő) 22%-kal kevesebb lett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 6,5%-ot tett ki.

Az álláskeresők 27%-a legfeljebb 3 hónapja, 43%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 16%-kal meghaladta a 2020. decemberit.

Az álláskeresők között a legnagyobb aránya (49%) a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával rendelkezőknek volt, emellett 24%-uknak szakmunkás, szakiskolai bizonyítvány, 22%-uknak érettségi, illetve technikum a legmagasabb végzettsége, 4,9%-uk pedig diplomás volt.

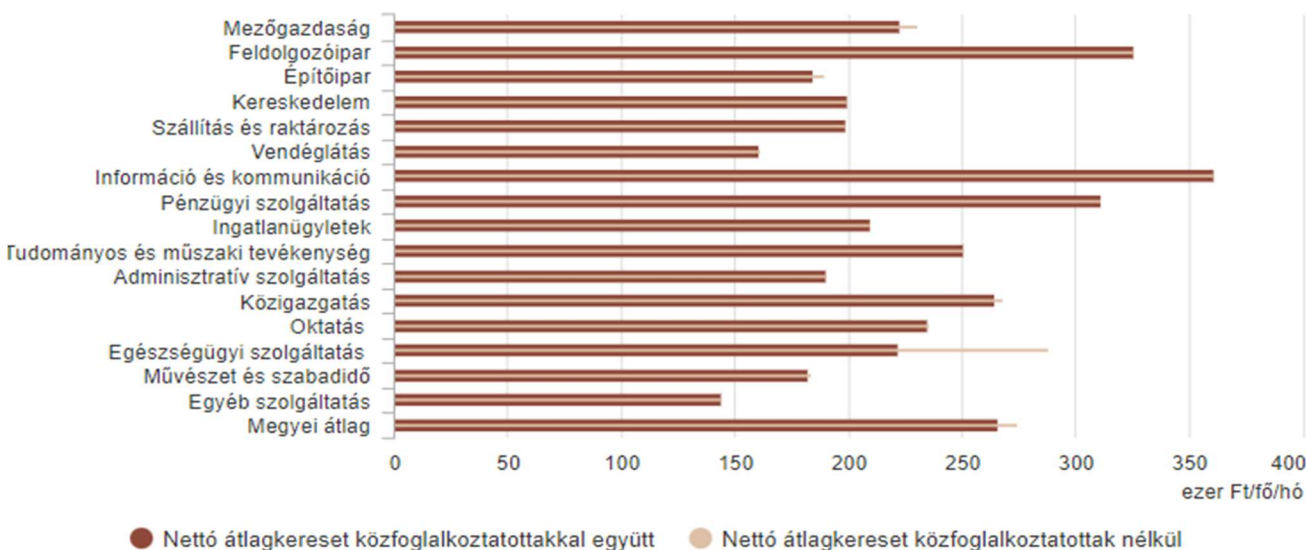
Az ellátottak aránya összességében 7,3 százalékponttal nőtt az előző év azonos időpontjához képest az álláskeresők körében: 10%-uk álláskeresői járadékban, 15%-uk álláskeresői segélyben, 37%-uk szociális ellátásban részesült. A nyilvántartott állás nélküliek 37%-a ugyanakkor nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást.

December végén 3,4 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, számuk 42%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A munkaerőpiac feszebbé vált: tíz üres álláshelyre 32 álláskereső jutott, 19-cel kevesebb, mint 2020 decemberében.

Keresetek

2021-ben Heves megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 400 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 266 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 413 ezer, a nettó átlagkereset 275 ezer forintra emelkedett.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként*, 2021. I–IV. negyedév

* Adminisztratív forrásokból történő adatátvitel. Adókedvezmények nélkül.

A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 9,3%-kal múlta felül a 2020. évit, folytatva a korábbi időszakok emelkedő tendenciáját. A növekedés üteme meghaladta az országos átlagot, ennek ellenére az alkalmazottak 8,8%-kal kevesebbet kerestek az országos átlagnál.

A bruttó keresetek a versenyszférában 8,7%-kal, 425 ezer forintra, a költségvetési szférában 8,9%-kal, 348 ezer forintra emelkedtek.

Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 8,2, a szellemiekénél 11%-kal nőtt, ennek eredményeként az előbbiek átlagosan bruttó 327 ezer, az utóbbiak 501 ezer forintot kerestek.

Gazdasági szervezetek

Heves megyében 2021. december végén – a korábbi időszakokhoz hasonlóan – a 49 ezer vállalkozás nagyobb részét (39 ezer) önálló vállalkozóként, kisebb részét (9,3 ezer) társas vállalkozásként regisztráltuk. Az előbbiek száma egy év alatt 0,7%-kal csökkent, utóbbiaké 2,1%-kal bővült. Ezer lakosra a megyében 167 regisztrált vállalkozás jutott, a vállalkozási kedv az egy évvel korábbihoz képest kicsit emelkedett.

A társas vállalkozások meghatározó részét (75%-ot) kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma 4,1%-kal nőtt, a 22%-át képviselő betéti társaságoké 3,2%-kal fogyott. A részvénytársaságokból 7,1%-kal több, szövetkezetekből 9,4%-kal kevesebb szerepelt a regisztrációban, mint 2020. december végén. A társas vállalkozások 92%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, a 249 fő felettiekből 20 volt a megyében.

2021-ben a társas vállalkozások 6,6%-a került csődeljárás, kényszertörlesztés vagy felszámolási eljárás alá, 0,6 százalékponttal nagyobb részük, mint egy évvel korábban. Az eljárás alá vont cégek részaránya a kft-k körében 6,2, a részvénytársaságoknál 8,0% volt.

Az önálló vállalkozók közül a legtöbben (45%) mellékfoglalkozásúként, 34% főfoglalkozásúként, 21% nyugdíjasként tevékenykedett. Fő- és mellékfoglalkozás keretében többen, nyugdíj mellett kevesebben vállalkoztak az egy évvel korábbinál.

December végén 2,1 ezer egyéni vállalkozás szüneteltette a tevékenységét, vélhetően a járvány csillapodásának hatására számuk 14%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Az ideiglenesen szüneteltetett egyéni vállalkozások aránya egy év alatt 17-ről 14%-ra fogyott.

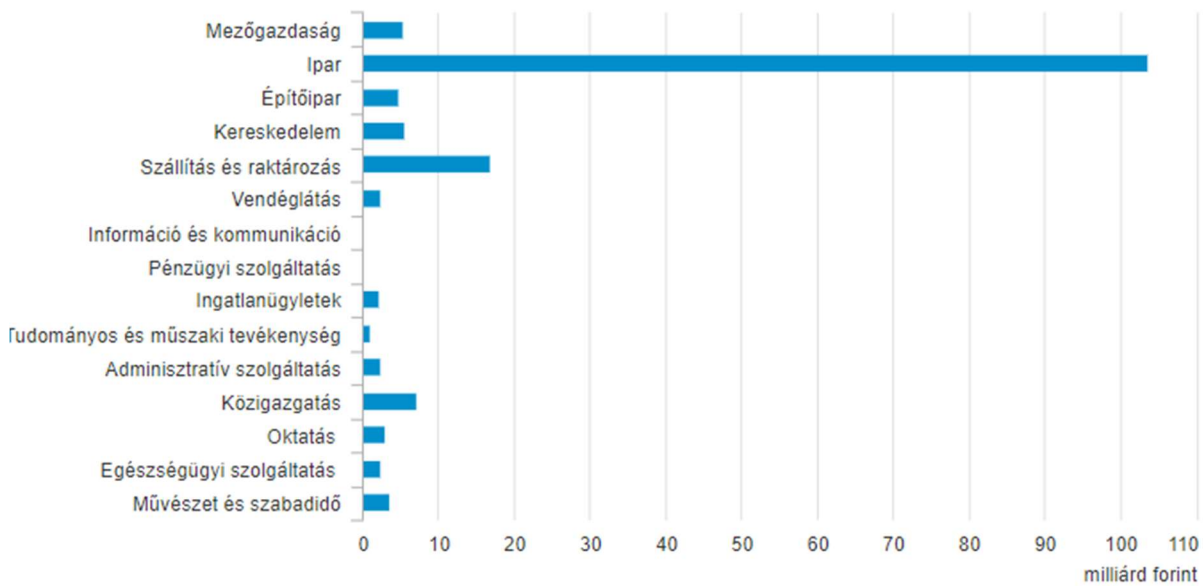
Főtevékenységük alapján – az egy évvel korábbihoz hasonlóan – a társas vállalkozások a kereskedelem, az építőiparban, a tudományos és műszaki tevékenységben, valamint az iparban, az önálló vállalkozók a mezőgazdaságban és az ingatlanügyletekben fordultak elő leggyakrabban.

Beruházás

A Covid19-járvány 2020 elején történt elterjedése erőteljesen visszavetette a Heves megyei székhelyű gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenységét. A beruházási aktivitás csak a korlátozások feloldásának időszakától, 2021 II. negyedétől kezdve növekedett újból. A szervezetek 2021. évi 161 milliárd forint értékű új beruházása összehasonlítva áron 7,8%-kal, az országosnál (2,3%) nagyobb mértékben nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A beruházások 62%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások teljesítették.

A beruházások koncentráltak voltak. A fejlesztési források 53%-át a feldolgozóiparban, 10%-át a szállítás, raktározásban, 5,8%-át a víz- és hulladékgazdálkodásban használták fel. A szállítás, raktározás beruházásainak volumene 2,1-szeresére bővült elsősorban a közúti áruszállítás területén megvalósított fejlesztések hatására. A feldolgozóipar teljesítményértéke összehasonlítva áron 9,2%-kal nőtt, a víz- és hulladékgazdálkodásé 16%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül a járműgyártás, az elektronikai ipar és a fémfeldolgozás, kohászat területén történtek a legnagyobb értékű beruházások.

A beruházások értéke és változása* nemzetgazdasági áganként, 2021. I–IV. negyedév

* Összehasonlító áras adatok alapján.

Anyagi-műszaki összetétel alapján a fejlesztési források 37%-át épületek és egyéb építmények építésére, 63%-át gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene lényegében azonos volt az egy évvel korábbival. A külföldi gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke összehasonlító áron 21%-kal nőtt, a belföldieké 2,6%-kal mérséklődött. Az értékadatok alapján a gépek, berendezések és járművek 72%-a importból származott.

Ültetvények, erdők telepítésére, haszonállatok beszerzésére és a meglévő föld értéknövelésére 706 millió forintot költöttek, reálértéken majdnem ugyanannyit, mint 2020-ban.

Gazdasági ágazatok

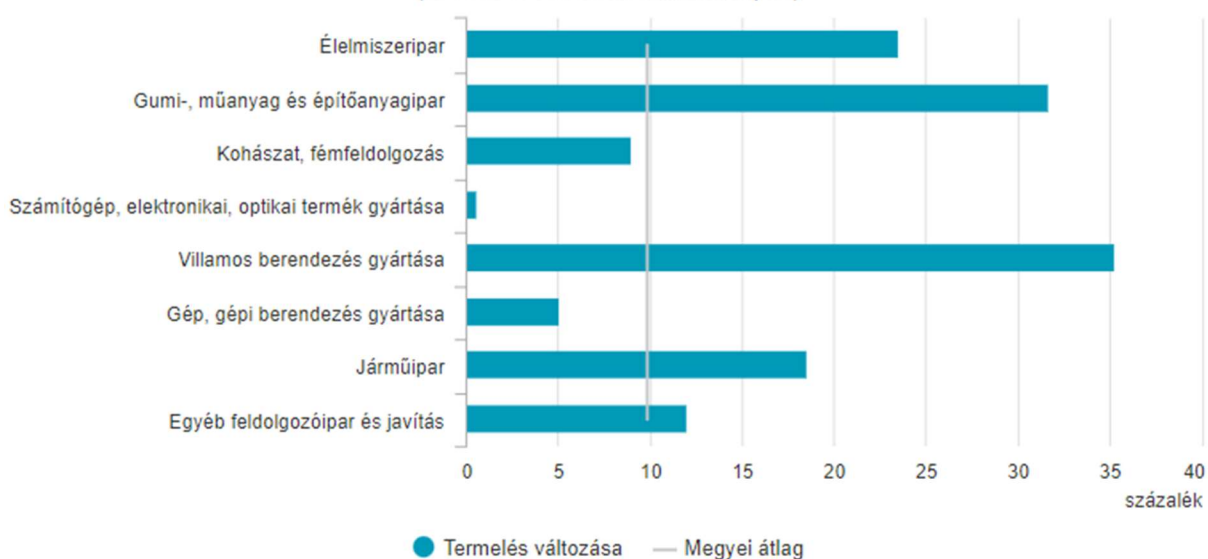
Ipar

Heves megyében a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások telephelyein a kibocsátás volumenének 2010 óta folyamatosan tartó növekedését törte meg a járvány 2020-ban. 2021-ben összehasonlító áron 8,3%-kal nőtt a termelés, és a két évvel korábbi csúcspontját is felülmúlta. A termelési érték 1,8 ezer milliárd forint volt, egy lakosra jutó összege (6,1 millió forint) az országos átlag közel másfélszeresét érte el.

A 2021-es év a megyék többségéhez hasonlóan Hevesben is gyengébben indult, majd februártól júliusig nőtt a kibocsátás az egy évvel korábbihoz mérten. Ezt követően viszont csak decemberben haladta meg a termelés volumene az előző év azonos időszaki szintet.

A feldolgozóipari ágazatok termelése* 2021. I–IV. negyedév

(az előző év azonos időszakához képest)

* A 49 főnél többet foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti, összehasonlító áras adatai alapján.

A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások 2021. évi termelése (1,6 ezer milliárd forint) összehasonlító áron 9,8%-kal nagyobb volt az egy évvel korábinál. A megyei ipar 40%-át adó elektronikai ipar kis mértékben (0,6%-kal), a második legnagyobb (28%-os) súlyú járműgyártás jelentősen (18%-kal) bővült.

Az ipari értékesítés volumene 9,0%-kal meghaladta az egy évvel korábit. A növekedést a forgalom 87%-át kitevő export 11%-os bővülése okozta, miközben a belföldi eladások 2,3%-kal mérséklődtek.

A Heves megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások 2021. évi termelési értéke 53,6 milliárd forint volt, ami összehasonlító áron – az országos 15%-os növekedésnél nagyobb mértékben – 23%-kal emelkedett az előző évhez képest, és 4,4%-kal meghaladta a Covid19-járvány előtti, 2019. évi teljesítményt is. A kibocsátás az országos 1,4%-át adta, az egy lakosra jutó 184 ezer forintnyi termelési érték a hazai átlag 48%-át érte el.

A termelés bővülését az építményfőcsoportok közül elsősorban a kibocsátás 61%-át adó épületépítések 36%-os növekedése eredményezte. Az egyéb építmények építésének volumene 7,8%-kal emelkedett.

A megyei építőipari szervezetek új megrendelése az országos stagnálás mellett növekedtek: a vállalkozások 2021-ben 48,6 milliárd forint értékű új szerződést kötöttek, volumenében 31%-kal többet, mint az előző évben.

A december végi 6,0 milliárd forint értékű szerződésállomány volumene 1,8-szerese volt az egy évvel korábinak.

Turizmus

Heves megye kereskedelmi szálláshelyein (szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőháztelpeken, közösségi szálláshelyeken) 2021-ben 788 ezer vendégéjszakát töltöttek a vendégek, 2020-hoz viszonyítva 4,2%-kal, a 2019. évinél 46%-kal kevesebbet. A teljesítményt számottevően visszafogták az év első felét jellemző járványügyi korlátozások. Az utolsó negyedévben a csökkenés mértéke 30% volt a két évvel korábbi szinthez képest.

2021-ben a teljes vendégforgalom 92%-át lefedő belföldivendég-éjszakák száma 43%-kal maradt el a 2019. évitől, a külföldivendég-éjszakáké 65%-kal.

Ugyanúgy a Lengyelországból érkező külföldi vendégek töltötték a legtöbb éjszakát 2021-ben a szálláshelyeken, mint 2019-ben. A küldő országok sorrendjében Németország a második helyre lépett, Szlovákia egy helyet visszacsúszva harmadik volt.

A kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó árbevétele 19 milliárd forint volt 2021-ben, folyó áron 32%-kal kevesebb, mint 2019-ben. A szállásdíjból és a vendéglátásból származó bevételek összege hasonló mértékben csökkent, az egyéb szolgáltatásokból származóké erősebben.

Kiskereskedelem

A koronavírus okozta járvány hullámaint kísérő, a kiskereskedelmet is érintő korlátozó intézkedések hatására Heves megye kiskereskedelmi üzleteinek forgalma 2020 áprilisa és 2021 márciusa között, július kivételével elmaradt az egy évvel korábbtól. A korlátozások feloldását követően azonban, az év hátralévő részében folyamatosan emelkedett.

Heves megye kiskereskedelmi üzlethálózatában 2021-ben folyó áron 355,3 milliárd forint értékű forgalom realizálódott, az országos 2,8%-a. A kiigazítás nélküli adatok alapján a kiskereskedelmi forgalom volumene – az országosnál nagyobb mértékben – 2,7%-kal nőtt az előző évhez képest.

A megye egy lakosára átlagosan 1 millió 221 ezer forint bolti forgalom jutott, 11%-kal több, mint 2020-ban. A mutató értéke 83 ezer forinttal elmaradt az országos átlagtól.

2022.évi gazdasági folyamatok

Heves megye 2022. 1. negyedév

2022 I. negyedévében Heves megyében a 15–64 éves népesség 73,0%-a, 132 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívák közé, számuk 1,3%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az aktivitási arány 3,9 százalékponttal elmaradt az országos átlagtól.

A munkaerőpiacon 128 ezer fő foglalkoztatottként, 4 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai átlaggal megegyező ütemben nőtt (2,1%-kal), a munkanélkülieké az országos csökkenésnél nagyobb mértékben csökkent (19%-kal) 2021 I. negyedévéhez képest.

A foglalkoztatási ráta 70,8%-ot tett ki, ami 2,4 százalékponttal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, folytatva a pozitív irányú tendenciát. A kedvező változás ellenére az arány elmaradt az országos átlagtól (74,0%).

2022 I. negyedévében Heves megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 450 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 299 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 463 ezer, a nettó átlagkereset 308 ezer forintra emelkedett.

A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 17%-kal múlta felül a 2021. I. negyedévit, folytatva a korábbi időszakok emelkedő tendenciáját. A növekedés üteme elmaradt az országostól. Az alkalmazottak 11%-kal kevesebbet kerestek az országos átlagnál.

A bruttó keresetek a versenyszférában 11%-kal, 453 ezer forintra, a költségvetési szférában 33%-kal, 449 ezer forintra emelkedtek.

Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 20, a szellemiekénél 16%-kal nőtt, ennek eredményeként az előbbieket átlagosan bruttó 378 ezer, az utóbbiak 550 ezer forintot kerestek.

A munkanélküliségi ráta 2,9%-ot ért el, ami 0,7 százalékpontos mérséklődést jelentett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az arány kedvezőbb volt az országos átlagnál (3,8%).

A gazdaságilag inaktívák száma 49 ezer főt tett ki, ami 7,8%-kal kevesebb volt az egy évvel korábinál, a 7,7%-os országos csökkenés mellett.

A Covid19-járvány miatt bevezetett korlátozások feloldásának időszakától, 2021 II. negyedévéől kezdve élénkült a Heves megyei gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenysége. A szervezetek 2022. I. negyedévi 26 milliárd forint értékű új beruházása összehasonlítva áron 7,5%-kal volt több az egy évvel korábinál, ugyanakkor országosan ennél is nagyobb mértékű, 14%-os növekedés történt. A beruházások 61%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások kezdeményezték.

A beruházások koncentráltak voltak. A fejlesztési források 53%-át a feldolgozóiparban, 9,9%-át a szállítás, raktározásban, 6,0%-át a kereskedelemben használták fel. A feldolgozóipar beruházásainak volumene 46, a kereskedelemé 32%-kal bővült,

---

a szállítás, raktározásé 18%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül az elektronikai ipar, a járműgyártás és a fémfeldolgozás, kohászat területén történtek a legnagyobb értékű beruházások.

A teljesítések 35%-át adó építési beruházások volumene 7,8%-kal csökkent. Az ingatlanfejlesztések egyharmada a feldolgozóiparban kezdődött el. A gép- és járműberuházások 69%-át kitevő importbeszerzések teljesítményértéke összehasonlító áron 18, a hazai gyártásúaké 20%-kal nőtt.

Ültetvények, erdők telepítésére, haszonállatok beszerzésére és a meglévő föld érték növelésére (például melioráció) a megyei székhelyű szervezetek 161 millió forintot költöttek, reálértéken 28%-kal kevesebbet, mint 2021. azonos időszakában.

A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján Heves megyében az ipari termelés értéke 528 milliárd forint volt 2022 I. negyedévében. Ez a hazai kibocsátás 4,4%-át jelentette, miközben az ország népességének ennél kisebb része (3,0%-a) él a megyében. Így az egy lakosra jutó termelési érték Heves megyében közel másfélszerese volt az országos átlagnak.

Az I. negyedéveket tekintve 2010 óta folyamatosan emelkedik a megye ipari termelése. Ez a folyamat 2022-ben is folytatódott, a negyedév mindhárom hónapjában nagyobb volt a kibocsátás, mint egy évvel korábban, és összességében 2,0%-kal múlta felül a 2021. január–márciusi szintet.

A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján a termelés I. negyedévi értéke (481 milliárd forint) összehasonlító áron 2,1%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A növekedéshez a feldolgozóipari területek többsége hozzájárult, ugyanakkor a legnagyobb súlyú elektronikai ipar kibocsátása 5,0%-kal csökkent. A megyei ipar másik fő profilját jelentő járműgyártás 2,5%-kal bővült.

Az ipari értékesítés volumene a termeléssel szemben 0,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól, miután az export stagnálása mellett a belföldi eladások 1,9%-kal mérséklődtek. Az értékesítés árbevételének meghatározó része (88%-a) külföldről származott.

A Heves megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások 2022. I. negyedévi termelési értéke 11,6 milliárd forint volt, ami összehasonlító áron – az országos 13%-os növekedésnél nagyobb mértékben – 17%-kal meghaladta az egy évvel korábbi bázist. A kibocsátás az országos 1,4%-át adta, az egy lakosra jutó 40 ezer forintnyi termelési érték a hazai átlag 48%-át érte el.

A termelés bővülését elsősorban a kibocsátás 73%-át adó épületépítések 25%-os volumennövekedése eredményezte, de az egyéb építmények építése is fokozta termelését 0,9%-kal.

Az építőipar új megrendeléseit országos szinten 7,1%-kal nöttek, miközben a megyei építőipari szervezetek 2022 I. negyedévében 19,2 milliárd forint értékű új szerződést kötöttek, volumenében 30%-kal többet az előző év azonos időszakánál.

A március végi 17,2 milliárd forint értékű szerződésállomány volumene 66%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit. Heves megyében az év első három hónapjában 189 ezer vendégéjszakát töltöttek a vendégek a megye kereskedelmi szálláshelyein (szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőháztelpeken, közösségi szálláshelyeken), 29%-kal kevesebbet a 2019. január–márciusinál, ugyanakkor a vendégforgalom többszörösére nőtt a járványügyi intézkedések által érintett 2021. január–március értékéhez képest.

A belföldi vendégéjszakák száma (167 ezer) 31%-kal, a külföldi vendégéjszakáké (22 ezer) 15%-kal maradt el a három évvel korábbi azonos időszakától.

A külföldi vendégek közül a legtöbb éjszakára ugyanúgy a Szlovákiából, Romániából és Németországból érkezők maradtak, mint 2019 első negyedévében.

A kereskedelmi szálláshelyeken 5,0 milliárd forint árbevétel keletkezett. 51%-a szállásdíjból, 22%-a vendéglátásból, 27%-a egyéb szolgáltatásokból származott.

Heves megye kiskereskedelmi üzleteinek forgalmán már közel egy éve nem mutatkoznak a Covid19-járvánnyal kapcsolatos intézkedések hullámszerű hatásai: az eladások volumene 2021 áprilisa óta ismét folyamatosan emelkedik.

A megye kiskereskedelmi üzlethálózatában 2022. I. negyedévben folyó áron 92,4 milliárd forint értékű forgalom realizálódott, az országos 2,8%-a. A kiigazítás nélküli adatok alapján a kiskereskedelmi forgalom volumene – az országosnál nagyobb mértékben – 13%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

Egy lakosra átlagosan 319 ezer forint bolti forgalom jutott, 26%-kal több, mint 2021 I. negyedévében. A mutató értéke 18 ezer forinttal elmaradt az országos átlagtól.

2021-2022 átmenete, várakozások és kockázatok

Az ipar volt az első olyan jelentős szektorunk, amely a koronavírus-válságban elszenvedett visszaesés után 2021-ben el tudta érni a korábbi teljesítményét. Ezután viszont stagnálásba, majd csökkenésbe váltott a termelési volumen, ahogy egyre meghatározóbbá váltak a korlátozó tényezők. A legfontosabb ezek közül a **chiphány**, ami a járműgyártást és az elektronikai ágazatot vetette vissza, előbbiben augusztusban éves alapon 30%-os volt a visszaesés. A többi területen tulajdonképpen egész jól néznek ki a trendek), ám a fenti két ágazat súlya az iparban 40%, ez pedig igen jelentős hatást fejt ki az összteljesítményre.

Magyarország gazdasága 2022 első negyedévében továbbra is gyorsan, 2,1 százalékkal növekedett, a fogyasztást és az állami beruházásokat serkentő erőteljes fiskális politikának köszönhetően, olvasható az Európai Bizottság (EB) friss gazdasági előrejelzésében. A foglalkoztatás magas szintje és a magánszektor bérnövekedése mellett, a háztartások jövedelmét az év elején egyszeri jövedelemadó-visszatérítés, valamint az állami bér- és nyugdíjemelések is növelték. Az export is élénken bővült, mivel nőtt a kereslet és enyhültek az ellátási lánc zavarai.

A 2021. évi gazdasági növekedés után az év elején is rendkívül dinamikus volt a gazdaság bővülése. A gazdasági aktivitást a következő negyedévekben a háború, a bevezetett szankciós politikák és a kormányzatok ezen rendkívüli helyzetre adott válaszai befolyásolják erőteljesen. A háború következményei közvetlenül a külkereskedelmi csatornákon és a nemzetközi termelési láncok nehézségein keresztül fejtik ki a legerősebb növekedést fékező hatást. Ezen felül a nyersanyagárak és a vállalati költségek emelkedése, illetve a bizonytalanság általánosan magas szintje is visszafogja a növekedést. A növekedés szerkezetét jellemző kettősség a következő időszakban is fennmarad. A külső tényezők hatására lassul az export, és 2022-ben az ellátási láncok töredezettsége mellett enyhébb pozitív hatást fejt ki a GDP-re. A külső piacok és a termelési láncok helyreállításával párhuzamosan azonban 2022 végétől újból jelentősen emelkedhet a kivitel, amit az elmúlt években kiépült új exportkapacitások termelésbe állása is erősít. A belső kereslet erős, a háztartások fogyasztását a bérek emelkedése és a lakossági jövedelmet bővítő kormányzati intézkedések egyaránt növelték. A beruházások növekedési üteme lassul, azonban a beruházási ráta magas szinten marad. A háború és a szankciós politikák időbeli lefutásától függően a GDP 2022-ben 2,5–4,5 százalékkal, míg 2023-ban 4,0–5,0 százalékkal, 2024-ben pedig 3,0–4,0 százalékkal bővül. Az ukrajnai háború kitörése számos, döntően közvetett hatáson keresztül rontja a hazai növekedési kilátásokat. A közvetett hatások leginkább az ellátási láncok zavarain, és ezzel szoros összefüggésben a külföldről begyűriző árnyomáson keresztül érvényesülhetnek. Jelentős bizonytalanságot okoz, hogy a háború időtartama, végkimenetele, a szankciók további fokozása, vagy kedvező esetben enyhítése továbbra sem ismert. Ezek hatása a termelési láncokra, energia-, nyersanyag- és élelmiszerellátásra kiszámíthatatlan. A háború és a szankciós politikák időbeli lefutásától függően a GDP 2022-ben 2,5–4,5 százalékkal, míg 2023-ban 4,0–5,0 százalékkal, 2024-ben pedig 3,0–4,0 százalékkal bővülhet.

A KSH által megfigyelt feldolgozóipari ágazatok rendelésállománya meghaladja az egy évvel korábbit. Ezen belül a belföldi rendelések visszaesést, míg az export rendelések bővülést mutattak.

Az ipar növekedéshez való hozzájárulása kapcsán továbbra is kockázatot jelentenek az alapanyaghiány, az emelkedő energiaárak, a chiphány, valamint a szállítási nehézségek.

Az építőipari szerződésállománya havi és éves alapon is mérséklődést mutat, megyei növekedési ütemében korrekcióra, mérséklődésre számítunk, mely a beruházások tekintetében is tapasztalható lesz, melyet az állami beruházások egy részének elhalasztása és az önkormányzati forráshiány magyaráz.

Az idei évben a kiskereskedelem érdemben hozzájárulhat a gazdasági növekedéshez, köszönhetően a várható jelentős transzferek és az újonnan életbe lépő adókedvezmények révén növekvő rendelkezésre álló jövedelemnek.

A február végén kirobbant orosz-ukrán háború alapvetően megváltoztatta a világgazdasági kilátásokat. A földrajzi közelség és az érintett országokkal folytatott külkereskedelem nagyobb súlya miatt a várható hatások Európában, és különösen a kelet-közép-európai régióban erőteljesebbek lehetnek.

A fenti hatások mértékét befolyásolja a konfliktus időbeli elhúzódása, a szankciók mértéke és fennállásának ideje. Amennyiben az orosz-ukrán válság nyomán bevezetett uniós korlátozó intézkedések, szankciók a közvetlen konfliktus

---

rendeződése után is fennmaradnak, annak hosszabb távú hatása lesz a nemzetközi áru piacokra és a globális ellátási láncokra. Az orosz-ukrán konfliktus háborúvá eskalálódását azonnali pénz- és áru piaci hatások követték, ugyanis Oroszország szerepe jelentős az olyan **nyersanyagok és az energiahordozók** piacán, amelyek kulcsfontosságúak számos iparcikk és mikrochipek előállításához, és így az ellátási láncok nehézségei nőnek. Az Oroszországba és Ukrajnába irányuló hazai export érdemben visszaeshet, emellett a szankciókon és beszállítói kapcsolatokon keresztül a konfliktus közvetett módon is negatív hatással lehet a hazai gazdasági teljesítményre. Áruexportunk csak mintegy 1,7, illetve 1,5 százaléka irányul a két érintett országba (szolgáltatások esetében ez összesen 2,8 százaléka). 2020-ban az Oroszországba irányuló termékexport fő árucikkei vegyipari termékek és élelmiszerek voltak (az adott termék teljes hazai exportjának 3,9, illetve 2,3 százaléka), ugyanakkor elsősorban a német beszállítói láncokon keresztül járműipari kivitelünk is érintett.

Európa jelentősen kitett az Oroszországból érkező földgáz- és kőolajimportnak. Az európai energiaellátásban jelentős az Oroszországból érkező kőolaj- és földgázimport szerepe. 2019-ben az Európai Unión kívüli kőolajimport közel egyharmada (26,9 százaléka), a földgázimport csaknem fele (41,1 százaléka), még a szilárd tüzelőanyag (többnyire szén) 46,7 százaléka Oroszországból érkezett.

A hazai vállalatok működési költségeinek emelkedése és a régiót övező magasabb bizonytalanság egyes beruházások elhalasztásához és kevesebb új beruházáshoz vezethet

A gazdasági helyreállással párhuzamosan az elmúlt hónapokban számos ország esetében több évtizedes csúcsra nőtt az infláció. A mutató emelkedésének hátterében elsősorban a nyersanyag- a termény- és az energiaárak tartós növekedése áll, amelyhez az egyre több piacon megfigyelhető.

Év elején a vállalatok az energia- és nyersanyagárak tavalyi növekedése miatt a korábbi évek átlagánál számottevően nagyobb mértékben árazták át termékeiket, ami a hazai infláció emelkedéséhez vezetett. Az első körös hatások begyűrzése után a következő hónapokban az infláció mérséklődésére lehetett számítani, azonban az orosz-ukrán háború újabb jelentős költségsokkot okozott. A rövid távon várható inflációs pálya a háború időtartamától, a szankciók mértékétől és fennmaradásának hosszától, valamint az ezekre adott kormányzati válaszlépésektől függ.

A globális gazdaság várható lassulása – az egyes vezető gazdaságok fokozódó recessziós kilátása, a fokozódó infláció és az ez ellen hozott erősödő monetáris szigorítások következtében – beárnyékolja a növekedési kilátásokat. A növekedésre a kedvezményes háztartási energiaárak részleges megszüntetése is negatív hatással van, illetve a rendkívül súlyos aszály következtében visszaeső mezőgazdasági termelés is kissé visszahúzza.

A hazai kilátások nemzetközi összehasonlításban ugyanakkor kedvezőek, mivel az idei évre várható kétszámjegyű bérnövekedés és a lakossági transferek felülmúlják a vártnál lényegesen magasabb inflációt. Az utóbbit a hazai árkorlátozások fékezik, így a reáljövedelmek idén is emelkedhetnek, átmenetileg hozzájárulva a fogyasztás bővüléséhez

Jövő év elején nehezebb időszakra kell készülni a magyar munkaerőpiacon, ezért elsősorban az építőiparban eshet vissza munkaerő-kereslet jövő év elején, ahogy a gyártásban és a logisztikában is, ha az emberek vásárlási hajlandósága csökken.

De a gazdasági növekedés a következő negyedévekben jelentősen lassulni fog „jósolják” egyez elemzők. Ezt jelzi az üzleti és fogyasztói bizalom csökkenése, valamint az ipari termelés és a kiskereskedelmi forgalom áprilisi és májusi mérséklődése. A lassulást az emelkedő infláció, emelkedő hitelkamatok szigorodó költségvetési és monetáris politika, valamint a kereskedelmi zavarok, emelkedő költségek, alapanyaghiány, megszakadó beszállítói láncok és az Ukrajna elleni orosz háború nyomán növekvő bizonytalanság okozza. Szakértői vélemények alapesetben nem számítanak recesszióra, azonban a második félévben a negyedéves alapú növekedés közel kerülhet a stagnáláshoz. A növekedésre mindazonáltal érdemi kockázatot jelent az orosz gázszállítások esetleges leállításának az európai országok irányába, mivel számos ágazatot leállásra kényszeríthet, ami a hazai termelést is meredeken visszafogná. Ezzel szemben pozitív kockázatot jelentenek az új ipari kapacitások üzembe helyezése, a chip- és más alkatrészek hiányának enyhülése, a kimagasló ipari és építőipari rendelésállományok.

Ezek a tényezők várhatóan befolyásolni fogják a növekedési kilátásokat az egész előrejelzési horizonton: a reál-GDP növekedése az előrejelzések szerint (már ismert feltételek szerint) a 2021-es 7,1 százalékról 2022-ben 5,2 százalékra, 2023-ban pedig 2,1 százalékra esik vissza.

Júliusban az infláció 13,7% volt. Ez 0,7 százalékponttal magasabb az elemzői várakozásnál. Júniusban 11,7%-kal drágultak a fogyasztói árak, vagyis a kedvezőtlen tendencia tovább fokozódott az előző hónapban. Az élelmiszerárak 27%-kal drágultak,

---

ezen belül a margarin 65,8, a kenyér 59,7, a sajt fogyasztói ára 52,6%-kal került többre, mint 2021 júliusában. A szeszesitalok, dohányárak átlagosan 11,2, a szolgáltatások 6,8%-kal drágultak meg. Az év első hét hónapjában a fogyasztói árak 10%-kal emelkedtek az előző év hasonló időszakához képest. A maginfláció 16,7% volt.

Az infláció a következő hónapokban jelentős mértékben emelkedhet tovább, elsősorban az átárzások, a forintgyengülés, a fogyasztást terhelő adóemelések, valamint az átlagosnál nagyobb fogyasztók energiaszámláinak növekedése révén, ami az árkorlátozó intézkedések nélkül elérhetné a 18-20 százalékot is. A vártnál jóval szélesebb körű, és meredekebb áremelkedések hatására az elemzők az idei inflációs várakozásukat évi átlagos 13 százalékra emelik, de az infláció ennél magasabb is lehet, amit a **globális alapanyag-, nyersanyag-, alkatrészhiány, a nemzetközi szállítási árak elszállása** és a **globális energiaválság** okoz. A rezsicsökkentés átlag feletti fogyasztás melletti elvonása önmagában akár 3 százalékponttal is megdobhatja az inflációt szeptembertől. Mindezek mellett a jegybank további emelkedésre számít a headline és a maginfláció tekintetében is, nem kizárva akár a 20% körüli tetőzést az év hátralevő részében.

Az előrejelzések szerint a pénzromlás üteme 2023-ban is magas, 10 százalékos marad. Bár az alacsonyabb fogyasztói kereslet várhatóan visszafogja a maginflációt, az üzemanyagárak felső korlátjának 2022 vége felé bejelentett feloldása felfelé fogja hajtani. Várható, hogy a vállalatok a bejelentett közvetett adóemelések egy részét áthárítják a fogyasztókra.

Magyarország gazdasági kilátásait továbbra is nagyban meghatározza az ukrajnai háború alakulása. További bizonytalanság forrása a globális befektetői hangulat, valamint a monetáris szigorítás és a költségvetési konszolidáció menete

A magasabb infláció ellenére a háztartások rendelkezésre álló jövedelme bővül, azonban a vártnál kisebb mértékben, ami a háztartási beruházásokat csökkentheti. Az idei évben az otthonteremtési programok továbbra is támogatják a háztartások beruházásainak növekedését. Ugyanakkor, az infláció emelkedése lassítja a reáljövedelmek növekedését, így a lakosság a fogyasztás mellett a beruházásait is kisebb mértékben növelheti, mint a korábbi várakozásunk. A növekvő energia- és nyersanyagárak az építőiparban is éreztetik negatív hatásukat, így a lakásépítés és -felújítás költségei tovább emelkedhetnek. Az építőipari kapacitások szűkösek, a termelést korlátozza a munkaerőhiány, ami szintén az árak növekedésének irányába mutat, így a lakossági beruházás visszafogottabb ütemű növekedését eredményezheti.

A Pénzügyminisztérium (PM) idén 4,3 százalékos gazdasági növekedést, a bruttó hazai termék 4,9 százalékára csökkenő költségvetési hiányt és 76,1 százalékára javuló államadósságot jelez az Európai Bizottságnak megküldött legújabb Konvergencia Programban. A dokumentum szerint bár a koronavírus-járvány egyre kevésbé jelent növekedési kockázatot, az orosz-ukrán háború elhúzódása több oldalról is kedvezőtlenül hat a gazdaságra, amely növeli az előrejelzések bizonytalanságát.

A 2021-es tervhez mérten a tavalyi látványos kilábalás jócskán meghaladta a tervet, idén viszont 4,3 százalékra kellett módosítani a korábbi 5,2 százalékos növekedési célt. A program értelmében 2023-tól nincs érdemi eltérés a tavaly megfogalmazott növekedési számokban.

Az egyensúly javulásában látványosabb a korrekció, a hiányt a tavaly megfogalmazott tempónál is gyorsabban mérsékelné a kormányzat. Ugyanez vonatkozik az államadósságra, így ha beigazolódnak a tervek, nagyjából a mostani, 2026-ig tartó pálya végére tarthat ott a magyar gazdaság, hogy teljes egészében helyreállt a Covid által okozott sokkból, és kiheveri az akkori, és a 2022-es választást megelőző többletköltségek terhét.

A Konvergencia Program erre az évre 8,9 százalékos átlagos inflációt jelez előre, a ráta 2023-ban csökkenhet érdemben. Ez mérsékeltebb, mint akár a Magyar Nemzeti Bank 9, vagy a Nemzetközi Valutaalap 10 százalékot is meghaladó prognózisa 2022-re.

Nyár közepére a kedvezőtlen nemzetközi hangulat, a globális recessziós félelmek, a kamatemelési verseny és elszabaduló inflációs folyamatok miatt a 400-410 közötti sávba került fel a hazai deviza az euróval szemben. A forintot jelenleg az EU-s forrásokkal kapcsolatos megállapodás megszületése vagy a régiós háború fejleményei mozdíthatják ki ebből a sávból, és amennyiben pozitív hírek érkeznének, akkor egy 20 forintos pozitív irányú korrekció sem elképzelhetetlen.

2022-ben (még a második félévben is) jelentősen erősödhet a bérdinamika, egyes szakértők várakozásai alapján az egyszeri extra kifizetésekkel számított 16,1 százalékos bruttó átlagbér-növekedés, a minimálbér és garantált bérminimum 20 százalékos emelése, a több ágazatot érintő 20 százalékos bérrendezés, valamint a hivatásos állomány hathavi illetménye következtében. 2022-ben fokozódhat a munkaerőhiány, ezáltal a nem minimálbért keresők esetében is magasabb bérdinamika várható. A feszes munkaerőpiaci kondíciók 2023-ban is fennmaradhatnak, azonban nemzetgazdasági szinten a bérek növekedése 7,5 százalékra lassulhat, döntően bázishatások miatt.

A várakozások alapján 2022-ben 0,8 százalékkal bővíülhet a foglalkoztatottak száma az előző évhez képest, a várható kedvező tendenciát a továbbra is intenzív gazdasági teljesítmény támogatja. 2023-tól a dinamika csillapodása várható, illetve ezzel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta is folyamatos mérséklődést mutathat a következő években (2022: 3,2 százalék; 2023: 3,1 százalék).

A kedvező munkaerőpiaci kondíciók mellett a kormányzati támogatások (pl. családokat érintő SZJA-visszatérítés) hozzájárultak a fogyasztás dinamikus bővüléséhez, azonban a következő negyedévekben érdemben lassulhat a fogyasztás növekedése (a várakozások szerint 2022-ben 6,8 százalékkal, 2023-ban 2,7 százalékkal nőhet a háztartások fogyasztása).

Az orosz-ukrán háború miatt az idén igen jelentős bizonytalanság övezi a folyó fizetési mérleg alakulását. Idén 6-6,5 milliárd, jövőre pedig 3,3 milliárd euró hiányra számítanak a folyó fizetési mérleg esetén az elemzők, azonban a következő években újra többletet mutathat.

A gazdaság helyreállításával a következő években fokozatosan újra a 3 százalékos kritérium alá süllyedhet az államháztartás hiánya, amelyre számottevő kockázatot jelentettek a megugró piaci gáz-, és energiaárak, valamint a kamatok emelkedése miatt érdemben emelkedő kamatkidadások.

Ezek ellensúlyozása érdekében a kormány extraprofit adót vezetett be nyolc szolgáltatási ágazatra, valamint mintegy 1200 milliárd forintnyi kiadáscsökkentést jelentett be, elsősorban állami beruházásokat és működési kiadásokat érintve.

Az elfogadott 2023.évi költségvetésben a személyi jövedelemadó és az általános forgalmi adó esetében a körülbelül 30 százalékos tervezett növekedés jelentkezik. A személyi jövedelemadó növekedése feltételezhetően a jelentős inflációt szükségszerűen kísérő béremelésekből és a kata adózás módosítása kapcsán várható többlet személyi jövedelemadó befizetésekből adódik.

Az ÁFA bevételek 7.150 milliárd forintot meghaladó mértékének (ebből közel 1.400 milliárd felhalmozási bevétel) összetétele viszont továbbra is homályos, ez Bagdi Lajos szerint 4 tényező eredőjeként adódhat:

- a kata adózás változásából adódó többlet áfabevételek (az eddigi alanyi mentes vállalkozók egy részének áttérése az áfafizető körbe);
- A jelentős mértékű inflációnak köszönhető többlet-áfabevételek;
- a bejelentett – átlagfogyasztás meghaladó – rezsiköltségek piaci áron történő elszámolása (ebből a kormányzati kommunikáció alapján közel 1.000 milliárd forint többletbevételt vár a kormány, amelynek az áfa hatása is így jelentős);
- a költségvetés kalkulál jelentősebb EU forrással is, amelynek érezhető áfabevételt generáló hatása is lehet majd 2023-ban.

A kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó központi költségvetési szervek 35 milliárd forintot kötelesek befizetni a központi költségvetés javára, amely szükségszerűen kiadáscsökkentést vetít elő ezen intézményekben (a részleteket később fogják szabályozni). Kulturális értékmező beruházásokra a korábbi tervzetben szereplő értéket közel 20 milliárd forinttal meghaladó összegben különít el forrásokat a kormány, míg a versenysport továbbra is kiemelt figyelmet kap (erre a célra közel 55 milliárd forintot különítettek el).

Az adójellegű tételek közül szembeötlő még a cégautóadóból származó bevétel növekedése (közel 80 milliárd forintra), amely egyértelműen mutatja, hogy a megduplázódott cégautóadó 2023-ban is bizonyosan velünk marad.

A társasági adóbevételek is közel 200 milliárd forinttal nőnek, amely egyfelől az exportorientált cégek – jelentős forintgyengülésből adódó – kiemelkedő pénzügyi eredményéből jöhet, másrésről kérdés, hogy a kormány nem számol-e mégis azzal a 100 milliárd forint körüli tétellel, amely a globális minimumadó 2023-as bevezetésével járhatna.

Üzleti, fogyasztói várakozások (GKI)

A GKI konjunktúraindexe május után júniusban is 5 ponttal, 15 havi mélypontjára csökkent. A GKI Gazdaságkutató által – az EU támogatásával – végzett felmérés szerint júniusban az üzleti várakozások ismét bő 3, a fogyasztóiak viszont újra mintegy 10 ponttal estek az előző hónaphoz képest. Az emberek legutóbb a Covid-járvány kirobbanásakor voltak a mostaninál pesszimistábbak.

Az üzleti szektorban minden ágazat várakozása kisebb-nagyobb mértékben romlott, különösen a kereskedelemé és a szolgáltatásoké. Az iparban a termelési várakozások és a rendelésállományok megítélése májushoz képest gyengült, a készleteké kissé javult. Az elmúlt időszak termelés megítélése nem változott, az exportrendeléseké jobb lett. Az építőipari vállalatok hangulata május után júniusban is romlott; a magas- és mélyépítőké egyaránt. Az előző háromhavi termeléssel kapcsolatos elégedettség érezhetően kedvezőtlenebbé vált, s a rendelésállományé is csökkent. A kereskedelmi bizalmi index értéke három havi kismértékű emelkedést követően jelentősen esett. Az eladási pozíció és a készletek megítélése közepes mértékben romlott, a várható rendeléseké azonban másfél éves minimumára zuhant. A szolgáltatói bizalmi index az áprilisi nagy javulás után második hónapja esik. Romlott az általános üzletmenet és az elmúlt időszak forgalom megítélése, gyengültek a forgalmi várakozások.

Júniusban az üzleti szféra foglalkoztatási hajlandósága a szolgáltatások kivételével minden ágazatban romlott. Az áprilisi csúcsához képest minden ágazatban csökkent, de a kereskedelem kivételével továbbra is több a létszám növelését, mint csökkentését tervező cég. A lakosság munkanélküliségtől való féltelme május után júniusban is tovább erősödött, igaz az előző havinál kisebb mértékben. A cégek áremelési törekvése, ha nagyon lassan is, de az ipar kivételével minden ágazatban második hónapja csökken. A válaszolóknak így is jóval több mint fele – a kereskedelemben közel háromnegyede – áremelésre készül. A fogyasztók inflációs várakozása azonban júniusban is kissé tovább erősödött. A magyar gazdaság jövőbeli helyzetét az orosz-ukrán háború kitörése óta a vállalatok és az emberek is rendkívül pesszimistán látják, júniusban ehhez feltehetőleg a kormányzat egyensúly-javító csomagja is hozzájárult.

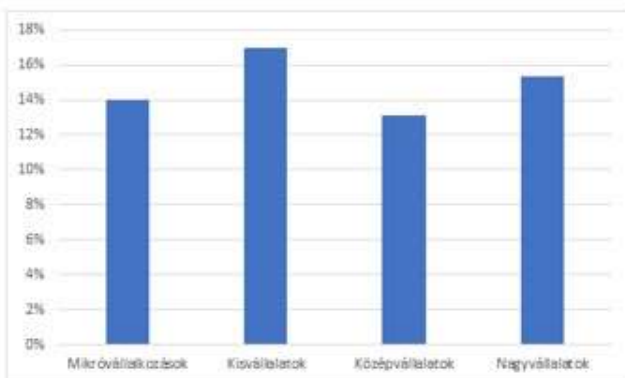
A GKI fogyasztói bizalmi index júniusban a májusi jelentős csökkenéssel szinte megegyező mértékben romlott tovább, s alacsonyabb szintre került, mint a mindenkor, vagy ezen belül az elmúlt tíz év átlaga. A lakosság saját pénzügyi helyzetéről alkotott véleménye júniusban a májusinál is nagyobb mértékben lett pesszimistább. Az emberek saját jövőbeli megtakarítási képességükről alkotott véleménye a mindenkor rekordot jelentő, februári szintről negyedik hónapja, folyamatosan, szinte havi egyenletes ütemben gyengül. Júniusban a lakosság a nagyértékű, tartós fogyasztási cikkek vásárlási lehetőségét is romlónak találta.

Jelentősen nőhetnek a kis- és közepes vállalkozások költségei 2022-ben.

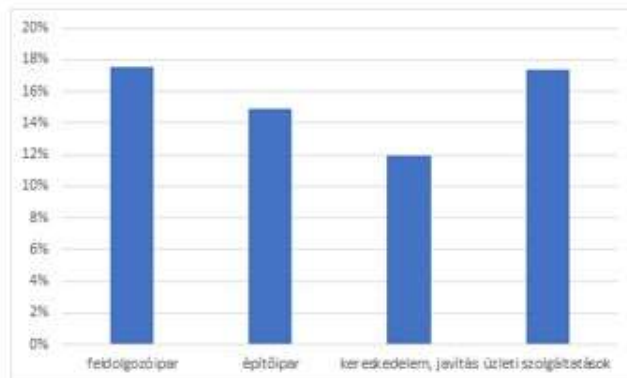
A GKI Zrt. 2021 decemberében, a minimálbér emelés és az energia árak emelkedésének vállalati szektorra gyakorolt hatásainak pontosabb megértéséhez közel ezer, nem mezőgazdasági, 4 fő feletti kis és középvállalkozás megkérdezésével reprezentatív felmérést végzett.

A megkérdezett vállalatok közül 838 válaszolt a feltett kérdésekre. Mint ismert, 2022. január elsejétől a bruttó minimálbér 200 ezer forint, garantált bérminimum pedig bruttó 260 ezer forint lesz (nettó 133, illetve 173 ezer forint). Továbbá az elmúlt év során meredeken emelkedtek az energia hordozók árai, ez a tendencia a vállalatok véleménye szerint továbbra is kitart majd, amely folyamat jelentősen növeli a jövőévi költségeiket.

A vállalkozások* által várt költségnövekedés 2022-re 2021-hez képest vállalkozás típusok szerinti bontásban (2021. december)

A vállalkozások* által várt költségnövekedés 2022-re 2021-hez képest ágazatok szerint (2021. december)

Forrás: GKI Zrt. * = 5 fő feletti cégek

Ezeknek a költségnövelő hatásoknak az eredményeképpen a 4 fő feletti magyar vállalkozások átlagosan 15 százalékos költségnövekedéssel számolnak 2021-ről 2022-re, ebből 7 százalékot tesz ki a minimálbér és garantáltbérminimum 2022 évi emelése. Ehhez járult hozzá az idei év alapanyag és energiaárváltozás jelentős növekedésének hatása.

A GKI tavaly decemberben végzett felmérését jelen időpontra aktualizált formában megismételve (nem reprezentatív kutatás alapján) a költségnövekedés mértéke a mikro és kisvállalkozói körben **a 25- 45 %-ot**, míg a nagy vállalkozói körben a 30 %-os mértéket is meghaladhatja a tevékenység költségszerkezetétől és kitettségétől függően.

A vállalkozások üzleti tevékenységéhez nem csökkenő mértékű és dinamikájú létszámszükséglet jelenik meg. A munkaerőpiaci anomália (kereslettöbblet) önmagában 8-12 %-os (éven belül többször is), majd éves szinten 13 -18 %-os növekedést eredményezve. A bérnövekedés reálértéke negatív, ezért a vállalkozások újra alkalmazni kezdték a cafeteria kedvezményes adózási elemei mellett a középvezetői szint felett a gépjármű, telefon, prémium jutalom, egyéb mozgóbér elemeket. A szakmunkás kategóriában a túlmunka visszaszorítására irányuló szándék mellett újra megjelentek a mozgóbér elemek.

A bér-ár spirál kialakulását nem korlátozza az üzlet vállalkozások felé megnyilvánuló kereslet-többlet, ezért áremelésben átháríthatóvá válnak a bérnövekedések. Jelenleg ennek korlátozó elemei nem láthatóak.

A vállalkozások az egyre kedvezőtlenebbé váló gazdasági környezetben az ár-bér spirál mellett az alapanyagok és rezsitételek rendkívüli mértékű drágulása miatt a létükért küzdenek, illetve egyes gazdasági szegmensben (KATA adózás változása) pesszimista megítélés szerint vállalkozás megszűnések számának növekedése is valószínűsíthető és az üzleti vevőkör elvesztése miatt jelentős árdrágulás is várható egyes korábban KATA-s szolgáltatásoknál.

2022 júniusában a 2021. júniusához képest a belföldi értékesítés árai átlagosan 44,6%-kal emelkedtek, ezen belül a 62%-os súlyt képviselő feldolgozóiparban 36,3, a 33%-os súlyú energiaiparban (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) 67,1%-kal voltak magasabbak az árak.

Az ágazatok rendeltetés szerinti csoportjai közül belföldön az energia- és továbbfelhasználásra termelő ágazatokban együttesen 57,5, a beruházási javakat gyártókban 16,3, a fogyasztási cikket gyártókban 26,3%-kal nőttek az árak.

Az ipari exportértékesítési árak 30,1%-kal emelkedtek, ezen belül a 96%-os súlyt képviselő feldolgozóiparban 25,0, a 3,8%-os súlyú energiaiparban – a világpiaci árak növekedése következtében – 181%-os volt a drágulás.

Az áremelkedés ütemét elsősorban az alapanyagok és az energia drágulása, valamint a forint gyengülése befolyásolta.

Energiaárak változásának kockázata

A verseny piacon elérhető mai árak gáz esetében az átlagos 3-5 Ft/MJ helyett optimális esetben 20-35 Ft/MJ -ra (800-1200 Ft/m³) változtak, míg az áram esetében a 35-40 Ft/kWh árak egy hónappal ezelőtti 2023. évre 70-130 Ft/kWh értékben voltak leköthetőek, míg napjainkban a 230-240 Ft/kWh a meghatározó ajánlati ár.

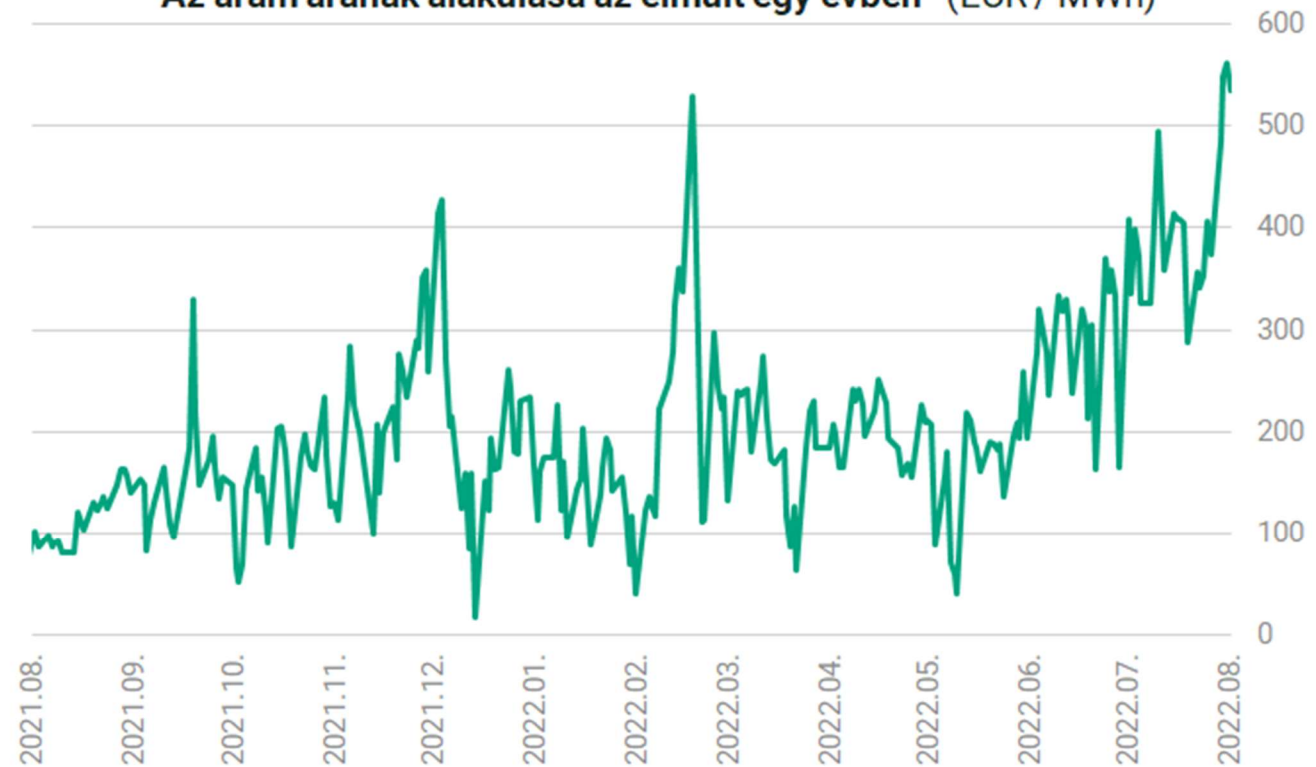
A lakossági kedvezmény részbeni megszüntetésével a 2523 kWh/év fogyasztásig 36 forint marad az ár, ez a rezsicsökkentett kedvezményes ár. Az e feletti fogyasztásnál 70,10 forint/kWh. A kormányzat tájékoztatása szerint a valós piaci ár 268 forint lenne, de a lakosság nem ezt a valós piaci árat fizeti, hanem a 70,1 forintot. Az éjszakai áram 23,1 forint/kWh lesz a fogyasztási korlátig, e felett 62,9 forint a nem kedvezményes ár. A H tarifa korlátlanul fennáll 36 forinton.

A földgáz esetében a 1729 köbméteres éves fogyasztásig, vagyis 144 köbméter/hó fogyasztásig marad szintén a kedvezményes tarifa, 102 forint köbméterenként. E felett 747 forint/köbméter lesz az új lakossági ár. A valós verseny piaci ár 1020 forint lenne.

Augusztus közepén tovább emelkedett a tőzsdei gázár, mely így 230 euró felett volt. Az utóbbi napokban az európai áramárak is elszabadultak, két hónap alatt megduplázódtak. A téli fűtési szezon közeledtével a piacon egyre nagyobb lehet a nyomás, főleg akkor, ha az orosz szállítások is akadoznak.

Ez egyelőre nem jelent új csúcspontot, az orosz-ukrán háború kitörésekor napon belül volt ennél is magasabban a jegyzés. Viszont az mindenképp rossz hír, hogy tartósan magasan ragadt az ár, még június közepén is volt 100 euró alatt, majd most ismét megállíthatatlanul emelkedik.

Az áram árának alakulása az elmúlt egy évben* (EUR / MWh)

Forrás: Refinitiv, Portfolio

*német másnapi zsinóráram ár

Nem csak a gáz, hanem az áram piaci ára is jelentősen emelkedik, a Bloomberg cikke szerint az elmúlt két hónapban megduplázódott, tavalyhoz képest pedig hatszoros árról beszélhetünk. Egy megawattóra áramért így majdnem 500 eurót kell fizetni a piacon.

A piaci folyamatok azzal magyarázhatók, hogy a fűtési szezon közeledtével egyre több a kétség azzal kapcsolatban, hogy Európában lesz-e elegendő gáz ahhoz, hogy ne kelljen az ipart leállítani. Emellett a napi árak is csúcsra szöktek Németországban és az Egyesült Királyságban, ami a hóhullámok miatt megnövekedett klímahasználattal magyarázható.

Egyelőre nem látszik egyértelműen, hogy az extrém piaci mozgások megszűnnének. Európa korlátozott nukleáris, vízerő művi és szénkapacitása nem elegendő, ahhoz, hogy csökkentse a nyomást írta a Bloomberg elemzője.

A vállalkozások kondíció, költség szerkezete, tevékenységének energiaigényessége és piacának toleranciájától függ, hogy az energiaárak változását ki tudja-e gazdálkodni, vagy tevékenysége a megszűnés irányába vezet.

Sajnos, mint látjuk, most tényleg ez a reális ár, de attól még nem lesz jobban kigazdálkodható a vállalkozásoknak. Akinek eddig nem volt olyan magas a nyereség hányada, amiben maradt játéktér a megnövekedett energiaszámlának, annak nagyon nehezen lesz áthárítható a termékáraitban vagy a szolgáltatási díjaiban ez a változás. Részben azért, mert a lakosság vásárlóereje, elkölthető jövedelme is csökken, ilyenkor a sokszoros energiaköltséget egy az egyben áthárítani nyilván nem könnyű. Példákat említve a szolgáltatói körből: mosodák vagy a pékségek különösen nehéz helyzetben lesznek, de nem nehéz megjósolni, hogy a kávézók, éttermek, szállodák is nagyon megérik a változás.

A vállalkozások között azonban nagyon sokféle szituáció adódik, de ha három csoportot kiemelhetünk, vannak, akik már sokkolódtak, vannak, akik most fognak ennél jobban sokkolódnia, és lesznek, akik hamarosan még nagyobb mértékben sokkolódnak.

Az első csoportba azok a cégek tartoznak, amelyek már eddig is versenypiaci árat fizettek. Nekik is durva a jelenlegi ár, de az nem felkavaróan érkezett meg az életükbe, egy ideje már tapasztalhatták az ár növekedést.

Van emellett egy olyan kis- és középvállalkozói kör, amely egyetemes szolgáltatás keretében, rezsiáron kapta eddig a gázt és az áramot, de augusztus 1-vel kikerült ebből a kedvezményezett csoportból. Ennek a csapatnak nagyon megnő az energia ára, annyi könnyítéssel, hogy amennyiben nem kapnak a piacról jó ajánlatot az MVM Next egy ügynevezett végső menedékes szerződés keretében ellátja őket. Ez az extrém piaci környezet miatt is különösen rosszul jön most rengeteg magyar cégnek (is), mert közeleg az új gázév, amikortól egyébként is sokaknak új szerződést kell kötnie (eddig például a tavaly nyáron kötött gázvásárlási szerződés védte őket a piaci mozgásoktól). Másrészt egy nyári kormányrendelet módosítással augusztus 1-től kikerült a kkv-k jelentős része (a 10 főnél többet foglalkoztatókat és az évi 2 millió eurónál több árbevétellel rendelkezőket) a rezsicsökkentéssel védett körből.

És a kkv-k körében van egy eddig nagyon szerencsés kör is, amely még a Covid idején, **nagyon alacsony energiaárak** mellett szerződött két-három évre (ezek inkább kkv-k, mert a nagyobb ügyfelek jellemzően csak egy évre szerződnek). Ha egy ilyen fogyasztó nem ritkán 18–20 forint/kWh áron tudott szerződni, ő ma is ennyiért kap áramot, de amikor az idén újra szerződnie kell, ma az ár bőven 200 forint felett lesz, vagyis ők tízszeres áremelést (költségnövekedést) fognak realizálni. Ők korábban nagyon jól jártak, de most még extrább lesz számunkra a változás.

Ebből a drasztikus környezetváltozásból sajnos nagyon sok csőd lehet, és a nagy energiakereskedők kintlévőségei is megnőttek.

Az **energiakereskedő** szempontjából a kis és a nagy ügyfél kiszolgálása egészen más. A kis ügyfél most nagyon magas árat kap, de legalább kap árat. A kisvállalkozásnak a kiszámíthatóság nagyon fontos, vagyis neki azért még a biztosan magas ár is megnyugtatóbb, mintha nem tudná, hogy 2023-ban mivel kell kalkulálnia.

Akinek azonban nagyon nagy a fogyasztása, annak már a kereskedők nem is nagyon tudnak árat adni, mert nincs elegendő eladó áram a piacon, a piac teljesen illikvid. Áram ugyan remélhetőleg lesz jövőre is, de az erőművek, illetve a nagykereskedők, akik ezt eladhatnák, inkább megtartják az áramot a leendő azonnali (spot) piacra, mert azt gondolják, hogy ott jobban fognak keresni, mint ha eladnák előre (forward piac). Ebben természetesen igazuk lehet, hiszen a hazai áram

negyedét még mindig gázból állítják elő, így a Gazprom által belengetett brutális gázáremelkedés továbbra is az áram emelkedését sejteti.

A spontán energiafelhasználás tudatos csökkentésén (augusztusban már látjuk jeleit, bár a szabadságolási időszak miatt nem tiszta a kép) túli befektetést is igénylő energia-megtakarítási akciók a megtérülési időn túl tudnak (4-10 év) valós nominális megtakarítást eredményezni. A céges és lakossági rezsicsökkentés nyári bejelentésének, illetve a romló gazdasági aktivitásnak egyszerre lehet abban szerepe, hogy a napi áramfogyasztási adatokban év/év alapon már volt olyan nap augusztusban, amikor 10% feletti volt a csökkenés

Az árak megtörésének kizárólag piaci lehetőségei vannak: az árak csak attól mehetnek lejjebb, ha nagyon visszaesik a fogyasztás. Ezt maga az áremelkedés, de sajnos a csődhullám is előidézhetheti

A földgáz árának alakulása az elmúlt évben (EUR / MWh)

Forrás: Refinitiv, Portfolio

*: mindig a legközelebbi havi kontraktus ára a holland TTF gáztörsdén

Az **olaj** kereslet az elmúlt két évben rendkívül gyorsan emelkedett, ami felfelé húzta a nyersanyagok, így az olaj árát is. A kereslet jellemzően európai és fejlődő piaci szegmensben drasztikusan nőtt, elérte meghaladta a Covid előtti mértéket. A becslések szerint 2025 és 2035 között lehet a kőolajkereslet csúcsa, tehát 5-15 évig még növekvő olajigénnyel szembesül a világ. Hiába ugyanis az elektromos autók terjedése, ha a gazdasági növekedéssel a belső égésű motorok száma még mindig nő, ráadásul az elektromos meghajtás csak a végső olajfogyasztás 20 százalékáért felelős könnyű gépjárművek esetén jelent alternatívát.

Az olajipari beruházások több éves elmaradása miatt, illetve az ukrajnai háború miatt a termelés és kínálat volumene is csökkent. Az olaj kapcsán nem szabad elfelejteni a politikai megfontolásokat sem, az olajár csökkenése nehéz helyzetbe hozhat egyes olajtermelő országokat, akik nem készültek fel az árak nagymértékű változására vagy egyébként is politikai és gazdasági bizonytalanságban vannak. Valamint az egyes olajexportőr országokra bevezetett szankciókat sem érdemes elfelejteni, amelyek a globális kínálat csökkenéséhez vezetnek. A nagyobb olajkitermelő országokat érintő geopolitikai feszültségek növekedése is jellemzően felfelé hajthatja az árfolyamokat.

Az üzemanyag árának emelkedése nem csak azokat érinti, akik gépjárművel rendelkeznek, hiszen az üzemanyagok ára minden olyan termék árába beépül, aminek a gyártásához vagy forgalmazásához szállítani kell valamit. Az emelkedő kőolajárak inflációs nyomást okoznak az egész gazdaságban azáltal, hogy növelik az áruk input költségeit.

Amikor még csak a kiskereskedelmi áron volt **árstop**, akkor a benzinkutak egy része első reakcióként mennyiségi korlátozást vezetett be. De a kormány második körben az üzemanyagok nagykereskedelmi árát is 480 forintban maximálta egy február végi rendelettel, május 15-éig. Jelenleg a nagykereskedőket érinti inkább az ársapka, hiszen 100 forintot buknak minden eladott üzemanyag literén, mert nagyjából ennyi a nagykereskedelmi és a hatósági ár különbsége. Erre válaszul a Magyarországon működő nagykereskedések többsége korlátozza vagy már meg is szüntette az értékesítést. Egyedül a Mol szállít biztosan a kutaknak, de az ő logisztikai kapacitása szűk keresztmetszet, ezért egyre több benzinkúton láthatjuk, hogy átmeneti készlethiány adódhat, már az alaptermékekből is. A vállalkozói ársapka kormányzati szintű eltörlése az inflációt nagyobb mértékben növeli, mint ahogy a várakozások szerint a keresletet csökkentette volna. A lakossági fogyasztás teljesen torz, egyáltalán nem ösztönöz a takarékosagra, a áramdíj emelése a lakosság e-autóra való átállást egyértelműen akadályozza.

Gazdasági előrejelzés (MNB)

Az orosz-ukrán háború fejleményei, valamint a globálisan meghatározó jegybankok monetáris politikájával kapcsolatos várakozások növelik a nemzetközi környezetet övező bizonytalanságot, ami a szokásosnál nagyságrendileg nagyobb kockázatot jelent az inflációs kilátásokra. Ebben a környezetben a Monetáris Tanács az inflációs várakozások horgonyzása és a másodkörös inflációs kockázatok mérséklése érdekében a monetáris kondíciók szigorítását és az alapkamat-emelési ciklus fokozatos folytatását tartja szükségesnek. A következő negyedévekben a monetáris politika fő feladata azon optimális kamatszint kialakítása, amely biztosítja az inflációs cél fenntartható elérését.

Az infláció globálisan magasabban és tartósabban tetőzik a korábbi várakozásoknál, az előző Inflációs jelentés óta a költségoldali tényezők és ezzel együtt az inflációs ráták is tovább emelkedtek – az MNB jelentés ezzel indokolta, hogy a jegybank 11,0-12,6 százalék közé emelte idei inflációs prognózisát legfrissebb Inflációs jelentésében a márciusi jelentésben várt 7,5-9,8 százalékról.

Egész Európában jellemző, hogy több évtizedes csúcson van - és hónapról-hónapra gyorsul - az infláció, ami a termékek és szolgáltatások széles körét érinti.

A régióban jelenleg Magyarországon a legalacsonyabb az infláció, mert az árstop-intézkedések miatt nem gyűrűznek be az energiaár-emelkedések a fogyasztói árakba.

A kormányzati intézkedések - árstop, rezsicsökkentés, forgalmi adók, extraprofit adók - idén 4,3 százalékponttal, jövőre 0,7 százalékponttal mérséklék az inflációt - mondta, jelezve: a jelenlegi szabályozás szerint szeptember végéig marad az árstop az eddigi formájában.

Az elemzésben azzal a technikai feltevessel éltek, hogy a jelenleg hatályos kormányzati intézkedéseket október elsejétől a jövő év közepéig fokozatosan kivezetik, miközben a rezsicsökkentés tartósan érvényben marad. A különadók minimális inflációs hatásával rövid távon számoltak. A jövő évi inflációt az árstopok kivezetése emeli, mivel az előző előrejelzésben még azzal számoltak, hogy ezeket most júniustól szüntetik meg. A jövedéki és forgalmi adók mindkét évben emelik az inflációt.

A havi átárak jelentősen gyorsultak, az elmúlt évekhez képest 3-4-szeresre, jelentős részüket az élelmiszerek magyarázták. Az élelmiszerárak több mint 20 százalékkal nőhetnek a következő hónapokban - közölte kérdésre. A nyersanyag és energiaköltségek már "közel vannak a csúcshoz", így ezek további jelentős emelkedésére nem számítanak. A termelői árak emelkedése még tart, ahogy azok fogyasztói árakba begyűrűzése is.

Friss jelentésében a jegybank 2,5-4,5 százalékról 4,5-5,5 százalékra emelte az idei GDP-növekedési várakozását. A növekedést idén elsősorban a háztartások fogyasztása hajtja. Jövőre kifutnak az egyszeri támogatások, így a nettó export hozzájárulása lesz a legmagasabb, ugyanakkor a GDP-növekedés lassul 2023-ban, 2,0-3,0 százalék lehet a korábban várt 4,0-5,0 százalék helyett, 2024-ben pedig változatlanul 3,0-4,0 százalékra számítanak.

A munkaerőpiac feszessége megközelítette a járvány előtti, az alacsonyabb termelékenységű ágazatokban van még munkaerő tartalék, ami magasabb termelékenységű területekre kerülve segítheti a gazdasági növekedést. A fogyasztás mellett a beruházási dinamika is lassul 2023-ban, 1 százalék körülire elsősorban az állami beruházások csökkenésének következtében. Az emelkedő költségek előretételezve mérséklék a vállalati szektor beruházási aktivitását is.

A beruházási ráta ugyanakkor magas szinten, 27 százalék felett stabilizálódik az előrejelzési horizonton.

A folyó fizetési mérleg hiánya idén átmenetileg a GDP mintegy 6 százalékára emelkedik, majd 2 százalékra csökken, a fogyasztás lassulása, és a beruházások termőre fordulása miatt. A költségvetési deficit tartósan csökkenő pályán van a jegybank szerint, idén is jelentős csökkenésre számítanak: 2022-ben a GDP 4,9 százalékára, az előrejelzési horizont végére, 2024-ben 2,5 százalékra csökkenhet. A költségvetési céloknak megfelelő egyenleg elérését támogatják 2022-ben az eddig jelentkező magas adóbevételek, valamint a 2023. évi költségvetési törvény készítésével párhuzamosan bejelentett kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések, amelyek ellensúlyozzák az orosz-ukrán háború és a magas energiaárak kedvezőtlen költségvetési hatásait. Az államadósság-ráta az előző év végi 76,6 százalékról a gazdasági növekedésnek és a hiány mérséklődésének köszönhetően 2022-ben a GDP 75 százaléka alá csökkenhet, amit évente további mintegy 2,5 százalékpontos mérséklődés követhet.

Az MNB úgy véli, hogy itthon a fogyasztási, beruházási lendület akár kitarthat az év végéig is, a reálszféra továbbra is növekednek és egyelőre nem látszódik a magas infláció okozta törés a fogyasztási lendületben, sem pedig a magas kamatkörnyezet miatti visszafogottabb beruházási dinamika, bár erre még sor kerülhet az év végéig. Ám pillanatnyilag nem látnak arra utaló jeleket, amelyek nálunk komolyabb visszaesésre utalnak, de még technikai recesszióknak is kicsi most az esélye, mindössze egy negyedév lehet amikor előfordulhat kisebb visszaesés. Az elfogadott 2023. évi költségvetésben egyébként jelentős kockázatnak látják, hogy egy olyan makrogazdasági pályára épül ami eltér a mai nap realitásától.

Jelenleg ugyanis valószínű, hogy:

- lassabb lesz a növekedés üteme;
- magasabb lesz az infláció;
- magasabb az ország energia számlája;
- magasabb az euró-forint árfolyam, emiatt pedig emelkednek a kamatköltségek a költségvetésben;
- valamint nagyobb lehet a magasabb kamatkörnyezet miatt a Magyar Nemzeti Banknak a vesztesége, amit a költségvetésnek jövőre már ki kell pótolni.

Minden fontos pontnál azt látjuk tehát hogy komoly változások jöttek be. Fontos azonban kiemelni, hogy erre már korábban is volt példa az elmúlt években és a kormányzat ezekben a korábbi esetekben is igyekezett tartani a költségvetési célokat.

Összeállította: a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Eger, 2022. augusztus 04.

Forrás: ksh.hu; mnb.hu; gki.hu; portfolio.hu; szazadveg.hu; gvi.hu